

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér
9 szám. Ide intézendő a lap
szellemi részét érdeklő min-
den közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem foga-
dunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9.
sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdetésny,
nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor tér-
fogata 15 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyiltér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Torony renoválás.

A rimaszombati ref. egyház tanácsa néhány hónappal ezelőtt azt az elvi határozatot hozta, hogy százéves templomának tornyát a mai kor igényeihez képest renováltatja s az arra szükséges költségeket részint saját tőkéinek kamataiból, részint a református hívek áldozatkészségéből fogja fedezni.

E határozat, amennyiben foganatja lesz, jóllehet felekezeti szempontból csak a ref. híveket érdekli s ahhoz a felettes egyházi hatóságokon kívül másnak beleszólása nem lehet — esztetikai szempontból érdekli a város egész közönségét is, mert nem lehet senki közönyös aziránt, hogy jövőre a városnak külső részét minő új építkezések fogják emelni.

Két dolog egészen bizonyos. Egyik az, hogy a régi stíltelen ref. torony városunkat nem díszíti, a másik az, hogy minden ember, vallás-külömbőség nélkül, örül azon, hogy a reformátusok templomuk tornyát akként óhajtják átalakítani, hogy az még az esztetikai igényeknek is megfeleljen.

Városunk az utolsó évtized alatt meglehetősen szép fejlődésnek indult. Az új megyeház, a főgimnázium, a leányiskola nemes izlésű paloták s ezekhez méltán sorozhatók még a törényszék s a kórház is, sőt a Tompa és Erzsébet-téri magán épületek sem rínak ki abból a nemes összhangból, melyek egy modern város külsején el kell ömlenie. De templomaink el vannak hibázva. Az első pillanatra elég csinosnak tetsző katolikus templomnak egyik hibája, hogy a négyzet alakú Erzsébet tér peremét ferdén érinti s ez oly szépség-hiba, melyet helyrehozni nem lehet. A másik hibája az, hogy tornyának falazata alacsony s így a város felett nem inonálhat annyira, mintha 2—3 méterrel magasabb volna.

TÁRCZA.

A lélek válságai.

Irta: HLAVÁTS MARGIT.

Nincsen érdekesebb tanulmány, mint az emberek lelki világának és az események okainak kutatása, valamint azon körülmények megfigyelése, melyek az emberek szokását, izlését, kedélyét, sőt érzületét és gondolkodásmódját is gyökeresen megváltoztatják.

Kiseb benyomások, főképp ha többször ismétlődnek, szintén hatással vannak reánk — ezt mindnyájan tapasztalhatjuk — azonban a nagyobb megrázkódtatás utáni visszahatás az a mi csodálatos erejével leginkább lekötő érdekfeszítőnk.

Bizonyos korban már oly szilárd az emberek természet, hogy nem fog rajtuk semmi, ellenben a fiatal-ság éveiben fogékonyabb, könnyebben befolyásolható, változékonyabb mindenki s ilyenkor a nagyobb benyomások — akár jók, akár rosszak — kitörülhetetlen nyomot hagynak az ember lelkében.

Ismerőseimtől sokszor hallom emlegetni, mily hirtelen — látszólag minden ok és átmenet nélkül — megváltozott valakinek a magaviselete, életmódja, stb. Ha ismerjük az illető alaptermészetét, tulajdonait, jellemét, továbbá családi viszonyait és a szív legnémesebb értelmében vett szerelmének történetét: némi megfigyelés után hamar megtalálhatjuk a titkosatos megváltozás nyitját. Kivételesen akkor kell hosszabb ideig tanulmányozni, analizálni egy-egy esetet, ha zárkózott, sőt tettető médiu munk van, mert ott már nagy emberismerettel bírjon, a ki ítéletet mer mondani.

Jelenleg két adattal kívánok szolgálni kedves olvasóimnak, még pedig nemcsak megfigyelés, de részben az illetők vallomásai alapján.

I. Az elvált asszony.

Motto: „A kinek sirmi nem szabad, meg kell tanulnia kaczagni . . .”

Az alfordútnak vagy három vármegyéje arról nevezetes, hogy ott átlag sokkal több a szép nő, mint má-

Az ág. h. ev. templom tulságosan sok elaprózott formából van kártyavárszerűen összerakva.

A ref. templomnak csak tornya s hatalmas oromfala esik a nyílt térre. Mikor építették, örültek azon, hogy olyat is építhettek; a régi hitbuzgóság megnyugvást és gyönyörűséget talált abban, hogy végre sok száz éves küzdelem után hajlékot emelhet istenének. És az a buzgóság, mely akkor lázasán sietett czélját megvalósítani, nemcsak nem ért rá az építés művészi kérdéseinek megoldására, de eltérni sem óhajtott a protestantizmussal összhangzó egyszerűséggel. És megépítették abban a chablonban, mely a régi magyarországi prot. templomoknak típusa, nagy részben semmi, szörványosan primitív diszitményekkel.

Erről a toronyról a közönség körében eltérő nézetek uralkodnak. Némelyek a csupaszon ágaskodó falakban eredetiséget látnak s mint építkező klenodiumot szeretnék továbbra is fentartani, — mások nem tudják beilleszteni a városi építkezés esztetikájába. Az előbbiek gondolkozása szerint azért kellene meghagyni, mert formájánál fogva még a prot. templomok között is unicum. Utóbbiak pedig azon az elvi állásponton vannak, hogy a világ minden építményei között a templom az, melynek csak pusztá látása is a lelket magasabb régióba ragadja, azért a művészi lélek minden időben arra törekedett, hogy az Isten háza a legszebb és legképzesebb legyen minden földi hajlékok között, — s a fejlődő izlés követelményeinek századok mulva is megfeleljen, — s így a rimaszombati ref. toronynak is olyannak kellene lennie, hogy az esztetikai igényeket kielégítse. Már pedig így, a hogy most van, a legelnezőbb kritikával sem lehet elmondani róla, hogy szép.

Ezen az állásponton volt az egyháztanács

sutt. Az egyikből való Genesiné Kallós Ilona, ki most a felvidéken térjéltől különváltan él s csak leánynevén ismeretes.

„A szép Kallós Ilonka” így hívják általánosan abban a kisvárosban, hol a válpör befejezése után végleg letelepedett.

A szépség relativ fogalom s így senkitől sem lehet rosz néven venni, ha egy kikiáltott szépségre az a megjegyzése: „nekem nem izlésem;” én is azt mondanám Kallós Ilonáról, ellenben, hogy sziporkázó szelleme, ötletessége és meggyerő kedvessége engem is elbájolt, az bizonyos.

Érthető tehát, hogy fél vármegye fiatalja, öregje, (kérem az olvasó bácsikat, hogy ezért a kifejezésért reám ne apprehendáljanak, hisz ma „az öreg ember nem vén ember!”) szóval az udvarlók egész serege jár hódolni a független, szép asszonynak, ki mindnyájukat felvidítja, elmulattatja, nem követelvén, hogy őt szórakoztassák az urak és „képzeltető-e ennél kényelmesebb, kellemesebb helyzet, mint mikor bennünket mullattat valaki” — dicsekedtek a férfiak — mintegy mentegőzést — az unalmas asszonyoknak!

Ehhez a ponthoz — a tárgytól való eltéréssel — szeretnék néhány megjegyzést fűzni, feltéve, nem veszem tulságosan igénybe nagyrabecstűl olvasóim türelmét s lesznek szívesek meghallgatni szerény véleményemet.

Nálam az igazság többnyire a nők felé hajlik, de abban mégis igazat adok a férfiaknak, hogy olyankor, midőn a monoton hivatalos munka, korlátolt felekkel való czivódás és az anyagi, meg egyéb gondok nyomasztó hatása alatt, lélekölő fáradságok után hazatérnek az édes otthonra pihenni, esetleg társaságba mennek szórakozni: akkor bizony nagyon jól esik, ha valaki igyekszik elűzni homlokukról a sötét felhőket és derűt, napugarat varázsol lelkükbe . . .

Az unalmas nő előmozdítja ura blazirtságát s ha azután a férj elmenekül hazulról, az rendszerint igen roszul esik a magára hagyott asszonynak! Hány sikertelen házasságot lehetne kireperálni, ha a nő egy kicsit kedvében járna az uracsájának és nemcsak a testi táplálékról, hanem a mennyei mannáról is gondoskodnék! feltétlenül szükséges, hogy a feleség izletesen főzzön, de ha bármily jó is az az étel és nincsen kedvesen felszol-

is, midőn elhatározta, hogy a tornyot renováltatja. De miként?

Napok óta a renoválás tervének két alternatívája látható egyik erzsébetteri kirakatban. Mindkettőt kiváló városi mérnökünk Tóth Béla készítette. Szó sincs róla, hogy azok a rajzok a művészi kivitel szempontjából kifogás alá eshetnének. Szépek, tetszetősek s tervezője, amennyiben a torony felső negyedében alkalmazott — az alternatívák szerint: fedett és fedetlen erkély által s a tetemesen kinyújtott tetőzettel az eddigi egyhangúságban esztetikai összhang keletkezett: a legfőbb kérdést megoldotta. A torony hatalmas s a város felett imponáló. De a templom hajójának piacra néző háromszögletű oromfala a tervrajzon is csak olyan, a milyen a valóságban: csupaszs és disztelen, már pedig a rustica pariest a mai kor nem ismeri el művészi tényezőnek.

Tudjuk, hogy e hiány nem a tervező mérnök hibája, s bizonyára az ő művészi tudása sem talált teljes megnyugvást abban a csupaszon hagyott oromfalban, hiszen az anyagi áldozatok határkövével neki is meg kellett állania, de ezt a szépség-hiányt még sem hagyhatjuk szó nélkül, mert meg vagyunk győződve arról, hogy az oromfalnak kiképzése nem tartozik a megoldhatatlan kérdések közé s nem is kerülne oly sokba, hogy a többletet a kiapadhatatlan forrasu áldozatkész-ség ne fedezhetné.

Epen ezért mostani nyilvános felszólalásunknak czélja az, hogy az illetékes egyházi hatóság figyelmét a jelzett művészi kérdésre felhívjuk, illetőleg felkérjük arra, hogy egy harmadik renoválási tervrajz útján az oromfal kiképzésére is tegyen kísérletet. Az a tervező mérnök, a ki megcsinálta a két elsőt, megcsinálja a harmadikat is, még pedig művészi ihlettel.

Mi nem tévesztjük el szemünk elől azt, hogy a torony renoválásának ügye kilenczvenkilencz-

gálva, örömmel elfogyasztva: nincs abban köszönet s ha úgy ülnek a házastársak az asztalnál, mint a botok: akkor nincs értelme, hogy miért vegyen el valaki egy művelt urilányt, mikor a fizetett paraszt szakácsnő is tud főzni! Nemde?

Azonban nemcsak a prózai evés-ivásra, hanem minden más mozzanatra alkalmazható ez a teória. Ugyebár igaz, hogy szívesebben keressük az oly egyén társaságát, a ki eltudja vonni gondolatainkat a sablonos napi eseményekről egy szebb, érdekesebb világba s felderíti kedélyünket?!

Ilyen asszony volt Kallós Ilonka is.

Természetes, hogy a többi asszony s leány folyton irigykedett s kigyót-békát kiabált reá, de a férfiak el voltak ragadtatva tőle s gavallozósan védelmére keltek az igaztalanul gyanúsított asszonynak. Irigyei azt a hirt terjesztették róla, hogy a válásra kaczer magaviselete szolgáltatott okot, sőt ennél többet is ráfogtak szegényre, én azonban a mende-mondákra nem adok semmit s kezdtem tanulmányozni ezt az érdekes asszonyt.

Feltevésemben nem csalódtam. A mily eredményre jutottam hosszas megfigyelés után, azt később megerősítette Ilonkának saját vallomása is, melyben elmondotta, hogy őt igen fiatalon adták férjhez szülei s miután ábrándos, szomorú, csendes asszony lett belőle, az ura pedig borzasztóan unatkozott mellette, bekövetkezett a modern helyzet: Genesy Oszkár egy temperamentumos, beszédes asszony társaságában töltötte minden szabad idejét s őt teljesen elhanyagolta, mit sem törődve siránkozásával . . .

Mielőtt elváltak, megvallotta Genesy, hogy miért unt rá nejeire s hogy nőül fogja venni barátját, a vig Özvegyet, mert nélküle sívá lenne az élete.

Vannak pillanatok, melyeknek olyan hatása van reánk, mint a villámnak a sötét éjszakában: megdöbentő félelmetességgel világítanak meg nagy területet körülöttünk! Mintha villám gyult volna Ilona agyában: egyszerre keresztül látott eddigi életének boldogtalanságán, keserű önvád marozangolta lelkét s ettől oly átalakuláson ment keresztül, hogy senki sem ismerte volna meg a mostani Kallós Ilonában az azelőtt naiv, borongó, halgatag asszonyt . . .

perczentben a református egyház dolga, de egy századrészben mégis érinti a közérdeket, hisz nincs a városnak egyetlen olyan polgára, a ki ne óhajtaná azt, hogy legszebb közterünkön egy minden ízében harmonicusan épített templom ékeskedjék s még az idegen látogatót is gyönyörködtesse.

Az ügy mostani stádiumában még minden lehet segíteni. Mi a kérdést felvetettük s melegen ajánljuk az egyház tanács figyelmébe, sőt azt is óhajtuk, hogy e fontos ügygyel az ahhoz értő egyének foglalkozván, nézeteiket lapunk utján nyilvánosságra hozzák. *Kalamusz.*

Hírek és vegyesek.

Kitüntetés. Az április 25-én megjelent „Hivatalos Lap”-ból vesszük át a következő örvendetes hírt:

„Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Bornemisza László* Gömör- és Kis-Hontvármegye alispánjának, hosszas és buzgó szolgálata elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1908. évi április 17. é.

Ferencz József s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.

Személyi hírek. *Görgey László* máv miskolci üzletvezető, ki mindenkor melegen érdeklődik és fárad vasuti ügyeinkben, e héten 23-án városunkban időzött. Itteni időzésének célja volt a vasuti indóház környékén teljesített építkezések és munkálatok felülvizsgálása. Mint halljuk, a felett teljes megelégedését fejezte ki *Gedeon* vezető főmérnök és a tervező *Emöky* mérnök előtt.

Kitüntetés. Városunk kiváló szülöttét, s főgimnáziumunk egykori jeles növendékét: *Hazai Sámu* vezérőrnagyot, a honvédelmi miniszterium I. ügyosztályának főnökét, magas királyi kitüntetés érte, amennyiben ő Felsőházi katonai ténen kitűnő férfut érdemes elismerésül a Lipóttrend lovagkeresztjével tüntette ki.

Uj segédjegyző. A Rimatamásfala községben rendszeresített segédjegyzői állásra a napokban *Szögési Ferencz* eddigi helyettes segédjegyző lett megválasztva egyhangulag.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: „Kornél és Sárka gyermekei, Lajos és Erzsébet öz. Szabó Sándorné testvérei; izsépfalvi Lavotta Kornél, izsépfalvi Lavotta József és izsépfalvi Lavotta Etelka férj. Zmeskál Györgyné sógorai, illetve sógoróje, valamint az összes rokonság nevében is, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legszeretőbb atya, testvér, illetve sógoruknak; losoncai Szabó Pál ügyvéd, helyettes polgármester, Nógrád vármegye törvényhatósági bizottsági tagjának élete 54-ik évében, f. hó 21-én, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. — Az elköltözöttnek hült tetemei f. hó 23-án d. u. 4 órakor, a ref. templomból fognak a helybeli ref. temető sírkertjében örök nyugalomra helyeztetni. — Losonc, 1908. április hó 21-én.”

Tanítók gyűlése. A gömörmegyei általános tanító-egyesület rimaszombati járásköre folyó hó 23-án tartotta meg rendes tavaszi ülését *Becske Bálint* elnök vezetésével Rimaszombatan. A gyűlésen megjelent *Pogány István* kir. tanfelügyelő és *Bihary István* kir. tanf. tollnok. A járáskör tagjai igen szép számmal jelentek meg. Mint minden alkalommal, ugy most is a gyűlés egyik legkiemelkedőbb része maga az elnöki megnyitó beszéd volt, melyet *Becske Bálint* nemcsak hogy széles látókörű szerkezetben, de rokonszenves szónoki formában is adott elő. A kitűnő vezető alatt álló járáskör öt egyhangulag ismét 3 évre választotta elnökének s ugyane gyűlésen fejezte ki a járáskör bizalmát és ragaszkodását a központi elnök *Szombathy László* személye iránt is, annak ez állásában tovább maradását óhajtv. *Szalinsky Eudre* klenőci ág. h. ev. tanító az

Országos Bizottság alapszabály tervezetéről tartott értékes előadást. Munkáját hazafias jellem, ügyszeretet, szakértelem hatotta át kimerítő egész terjedelmében, azt a tanítóság nagy figyelemmel hallgatta s a végén lelkesen megköszönte. Ugyaníly hálás fogadtatásban részesült *Bihary István* kir. tanf. tollnok lelkes előadása a magyar iparvédő egyesület céljairól. Ezelő szolgálataiban aligha tehet különben is valaki annyit, mind egy néptanító. A magyar ipar régi híret és dicsőségét visszaidézve lelkesítette a tanítókat a magyar iparvédelem terén kifejtendő példaadásra s munkára. Az óvációval fogadott munkálat kinyomatása iránt a kör javaslatot tesz a központi vezetőséghez. Ezután a régi tisztviselők (*Becske B.* elnök, *Helyögy E.* alelnök, *Keszler J.* jegyző) ismét megválasztása után véget ért az érdekes gyűlés, s a megjelentek közül többen a Tompa vendéglőbe mentek, hol rájuk kitűnő ebéd és kiszolgálás várt.

Egy jegyző ünneplése. Szép és jól megérdemelt kitüntetésben részesült f. hó 22-én *Lovesányi Béla* a jánosi kör körjegyzője. *Lovesányi* évekig a rimaszécsi járásbeli főszolgabírói hivatalnál mint járási irnok látta el a közigazgatás nehéz teendőit, majd pedig onnan jegyzővé választott. Mostan töltötte be 25 éves működésének évfordulóját, s ezen alkalomból óhajtották kártársai üdvözölni. Rendes hivatali elfoglaltságán kívül sok időt szentelt még az ünneplés a vármegyei községi és körjegyzői egyesületnek is, melynek évek óta főjegyzője. Eltöltött és kifejtett munkásságát óhajtották tehát kártársai jutalmazni, midőn e meglepetésben részesítették, a melyben több jó barátja is osztozott és részt vett az ünneplésen. — Az egyesület részéről *Földy Ottmár* elnök vályi körjegyző üdvözölte, mire az ünneplést meg hatottan válaszolt. Vendégeit és kártársait megtartotta egy magyaros ebédre, a melyen felköszöntőkben sem volt hiány. Így sikerült felköszöntőket mondottak: *Földy, Záhonyi, Szécsy* és *Ováth* körjegyzők, melyben sok szerenést és kitartást kívántak az ünneplésnek.

Köszgyűlés a krasznahorkai várban. Érdekes hírt közöl velünk tudósítónk: A borsodgömöri és Heves vármegyei erdészeti egyesület választmányja ugyanis — élén *Podhraczyk Endrél*, a Cöburg hercegi uradalom erdőigazgatójával — elhatározta, hogy idei közgyűlését a krasznahorkai vár egyik termében fogja megtartani, a mibe a tulajdonos: *Andrássy Dénes* gróf már beleegyezését is adta.

Érdekes főtárgyalás. A helybeli kir. törvénytudományi érdekes főtárgyalás volt f. hó 24-én, melyre a jolsvai honvédség tisztikara és altisztei közül is többen be voltak idézve. Míg 1906-ban történt, hogy a jolsvai honvédségnél a katonai raktárban hiányokat fedeztek fel *Molnár Gábor* őrmester volt akkor a raktár kezelésével megbízva, de a katonai törvények értelmében a százados: *Hoczman Rezső* volt első sorban felelősségre vonandó. A dolog akkoriban befejezett is nyert, közben *Molnár Gábor* a polgári életben nyert alkalmazást, Losoncon járásbírói hivatalra lett. A százados — ki a parancsnokság által felelősségre vonott — a kár miatt *Molnár* okozta s ellene az eljárás meg is indították. Mintegy 1200 kor. értékű tárgyakról lévén szó, az ügyesség hűtlen kezelés büntetése miatt vádat emelt *Molnár* ellen f. hó 24-én volt kitzúvo ez az ügyben a főtárgyalás, melyen *Kolbay Sándor* kir. táblai bíró elnökölt, bírák voltak: *Kovács Géza* és *Fodor Zoltán*; jegyző: *Ráduly József*. A vádhatóságot *Penyigey Lajos* kir. ügyész képviselte, vádlott védelmét dr. *Weinberger Rezső* ügyvéd védte. A bizonyítási eljárás során kihallgattak több tisztelet és altszét s civil tanukat is, s az ügyész nagyszabású vádbeszédben igyekezett álláspontját támogatni s a hűtlen kezelés vádjának jogosultságát igazolni, a védő: dr. *Weinberger* azonban hatalmas, meggyőző jogi érvekkel konstruált beszédben mutatta ki, hogy a hűtlen kezelés egyáltalán nem volt bizonyítható, sem a raktár átadása, sem az átvétele nem történt leltár mellett, s amennyiben valamelyes mulasztás történt, nem igazoltatott, hogy ezt *Molnár* követte el, mert azóta is néhány száz korona értékű tárgy került elő idegen helyről. A bíróság

is ezen álláspontra helyezkedett s *Molnár* felmentette. Az ügyés és a sértett *Hoczman* százados felebbezett.

Gyászrovat A fővárosi lapokban olvassuk, hogy *Balázsovich Armin* m. kir. pénzügyőrségi felügyelő f. hó 17-én Lőcsén elhunyt. Az elhunytat több év óta ismerjük vármegyénkben is, mert az itteni pénzügyi bizottságok is kerületébe tartoztak. A finom modorú, méltányos tisztviselő elhunytá vesztéséig tehát reánk nézve is.

Képtár a krasznahorkai várban. Mint Rozsnyóról értesülünk, a napokban sok százezer koronát érő több olajfestmény érkezett Krasznahorkára gróf *Andrássy Dénes* olaszországi és München melletti villájából. Ezeket a képeket a most 73 éves műbarát gróf lassanként vásárolta össze. A most m/g 2—3 helyen levő nagy vagyont érő képeket, a melyek között régi olasz, holland mesterek és külföldre elszármazott hírneves magyar festők remekművei vannak, mint értesülünk, Krasznahorkán nemsokára egy nagy képtárban egyesítik, a melyek céljára *Sulyószky István* kir. tan. uradalmi igazgató javaslatára a műbarát gróf tűzmentes helyről fog gondoskodni. A képtár új épületét először az uradalmi igazgatósági épület mellé tervezték, a telek tulajdonosa azonban kihasználva az alkalmat, lehetetlen árt kért a beltelekért. Így lép előtérbe most az ősrégi krasznahorkai vár rombadólt nagytermének újra építése a képtár céljaira, a mely a vár igen értékes és érdekes régiségeivel és a rendkívüli műveltséggel berendezett francziskereklye muzummal kapcsolatosan valóságos látványosságzámba fog menni Felsőmagyarországon. Ha ez a nagyszabású építkezés megtörténik s a nagybecsű műkincsek így egytűvé kerülnek, a jótékonysegárel egyébként ismeretes műbarát gróf érczénél maradandóbb emléket állít magának a fényesmultu *Andrássy-nemzetség* történetében.

Díjbirkózás. *Fekete Ede* czirkuszigazgató, ki társulataival jelenleg városunkban időzik, nemzetközi birkózversenyt rendez, melyre 5 különféle nemzetiségű kiváló díjbirkózó jelentkezett. Névleg: *Czaja József* magyar, — *Anderson* svéd, — *Milsics Rudovj* szerb, — *Jagendorfer* osztrák, — *Weber* német bajnokok. Mindennapi kiváló képviselője hazája matador birkózóinak. Csak a ki látta őket a prondra bevonulni és egymással küzdeni, alkothat magának fogalmat arról, hogy milyen hihetetlen arányban fejlődhetik az emberi szervezet ereje, kitartása és ügyessége, persze megfelelő gyakorlat és életmód mellett. A küzdelmek eddigi eredményei a következők: 20-án d. u. *Weber—Jagendorfer*, *Weber* győz *Jagendorfer* felett 18 perc alatt. Este *Czaja—Jagendorfer*, *Czaja* győz 16 perc alatt. *Weber—Milsics*, *Milsics* győz 16 perc alatt 21-én *Anderson—Jagendorfer*, *Jagendorfer* a jury szabálytalan birkózás miatt a küzdelemtől eltoltta. *Czaja—Weber*, *Czaja* győz 15 p. alatt 22-én *Anderson—Weber*, *Anderson* győz 18 perc alatt. *A Czaja—Milsics* közötti küzdelem eldöntetlen. 23-án *Anderson—Milsics*, a 20 percig tartó küzdelem eldöntetlen *Revauche* mérkőzés *Czaja* és *Jagendorfer*, *Czaja* 18 percnyi győnyörű küzdelem után győz. 24-én *Czaja—Anderson*, a küzdelem eldöntetlen. *Milsics—Jagendorfer*, *Milsics* győz 17 perc alatt. Az eddigi eredményekből némileg következtethetünk a végeredményre s a következő napokon szép döntő küzdelmekre van kilátás. A kit ezen nemes sport érdekl, komoly és művészi élvezetben részesülhet.

Uj vasuti megálló A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Tiszolozon a város alatt új megálló helyet engedélyezett. Ezzel az ottani közönségnek egy régi kívánsága lett teljesítve, mert ezentul nem kell az állomásra felmenni és ugy vissza jönni a városba.

Brutális ember Folyó hó 22-én a déli órákban az utcalakók és járőrelok nagy megrökönyöztetésére a *Kossuth Lajos* utca egyik lakója egy kis paraszfiut ütlegelt és rugdosott. Ez már nem a mai korba való bűstett és ha a gyermek az illetőnek cselédje volt, s esetleg megérdemelte a fenyítéket, végezze azt a szobában, de ne a nyilt utcán.

II. Két leány.

„Az igazi, mélységes gyász nem az, melyet az elvesztett — hanem mit az el nem ért, a meg nem ismert boldogsággért hordunk szívünkben...”

Tavaszi volt, mámorító, illatos tavasz. A természet a maga virág pompájával, madárdalaival ilyenkor szokta felbresztetni a fiatalokban a szunyadvó érzelmeket s nagyon közömbös, fásult lehet már annak a lelke, kire még a feltámadás hangulatát keltő megújulás, harmatos, üdőségével, pazar színeivel sem hat többé. Van-e tisztább, felségesebb, megnyugtatóbb élvezet a természet szépségeiben való gyönyörködésnél?

Két fiatal leány: *Orosz Évike*, meg *Ényedy Blanka*, egy pesti leányintézet növendékei — mesébe illő, szép, tavaszi napon együtt utaztak haza a husvéti ünnepekre. Lelkük telve volt édes sejtelmekkel, ismeretlen vágyakozással, hisz a legszebb korban voltak s még mindent rózsaszínben láttak maguk körül...

Évike és *Blanka* tökéletes ellentéte volt egymásnak sok tekintetben. *Évike* 17 éves, gyöngéd testalkatú leányka volt, acél kék szemekkel, bronzszínű nagy hajkoronával fején; kis szája komoly, sőt daczos vonású volt. Keveset beszélt, de korához képest igen megfontoltan.

Blanka 2—3 évvel idősebb volt *Évike*-nél. A magas, karcsu, szőke leányt érdekessé tette szép, görög metszésű orra és tengerzöld szemei, de nem volt oly bárszonyos arczbőre s oly formás kezei, mint *Évike*-nek. Mindkét leányt csinosnak tartották s mindhogy mindentűt együtt látták őket: önkéntelenül is összehasonlították tetteik közöttük.

Az első alkalom egy zászlószentelési ünnepély volt, a mikor már a város s a környék „Arany ifjúsága” is kezdett foglalkozni velük s főképp egy vagyonos háziur fia, ki Párisban sajátította el a jogi és egyéb tudományokat: feltűnően sokáig táncszelgett s mulattatta a két leányt. Ejjeli zenét adatott nekik, pár nap mulva csokrot küldött — ugyanolyan virágokból kötve — s egy napon tette tisztellett mindkét uralásnál.

A leányok — a husvéti szünet eltelével — visszatértek az intézetbe s bizony alig várták, hogy utolsó vizsgájuk letétele után végleg hazamehessenek a szülei házába. Kíváncsiak voltak, eljön-e hozzájuk *Bánhid* *Elemér* s vajjon melyik családhoz megy előbb: *Oroszék-*

hoz? *Ényedyék*hez? *Bánhid* nem sokáig váratott magára. A mint a leányok megérkezésének híret vette, másnap délután öt órakor sietve ellátogatott mind a két helyre, de előbb, — mert utjába esett *Ényedyék* házat kereste fel.

Ezalatt a kis *Evi* éppen virágait öntözgette az ablaknál, majd reszkette kissé fölvonta a függőnyt s pirulva leste, mikor fog feltűnni *Elemér* daliás alakja az utcásarkon... türelmetlenül várta, mi szepet fog neki mondani ismét, ha eljön... eddigi szavait is a szívébe véste s tán még 15 év múlva is el tudná reczitálni mindazt, a mit „Ó” mondott... aztán oly sok új magyar és franczia dalt tanult már *Elemér*-től... vajjon kinek a zongorázása nyerte meg tetszését: *Blanka* vagy az *Évike*?... kit szeret jobban hegedűn kísérni? így töprengett, melázott a szende leány, ki — tudtán és akaratan kívül — már is forrón s mélyen megszerette a sokoldalulag képzett, lovagias, jó fellépésű *Bánhid*-et.

A másik leány ugy gondolkodott, hogy ő ugyan titokban jegyese *Ikldy Béla* tüzérfőhadnagy, de az nincs itt s egy kis lírt nem árt, sőt szükséges *Mucsan* — egyéb szórakozás hiányában — azután meg észrevette, minő szerelmes *Evi* *Elemér*-be s ez még inkább ösztönözte a lelkiismeretlen, kétszínű, raffinált barátnőt, hogy hadd lássa, miként viselkedik majd az önéretes, büszke, okos *Evi* — kit az intézetben is példányképp állítottak a többi leány elé — ha majd ő elrabolja tőle az első ideált s legszebb reményeitől fosztja meg az ártatlan leányt!

Bánhid — mint minden hű, elbizakodott fiatal ember — örömet lelte a leányoknak érette folytatott vetélykedésében; nem is jutott eszébe, hogy az az ügy komolylyá, vagy pláne végzetessé válhatnék valakire, tán éppen ő reá!

Játszott tovább a leányok szívével, mint a labdával szokás, hol elejtve, hol felkapva egyiket-másikat s tetszelgett önmagának e kettős szerepben; ha ment: mind a két helyre egy napon; ha ajándékot, pl. fényképet küldött: azt is egyszerre küldte mindkét leánynak; ha elutazott s irt: csaknem egyforma szöveg állt az *Évike*-nek s *Blanka*-nak küldött kártyákon.

Körülbélül egy évig tartott ez a kettős udvarlás, megkülönböztetés nélkül.

Ekkor felébredt *Blanka*-ban a démon... Nem riadt vissza a leggrutabb intrikától sem, *Évike*-nek *Bánhid* előtti becsürlésétől, tetteinek és szavainak rozsz színben való feltűntetésétől, sőt akárhányszor arra v-temedett, hogy társaságban tiszurásként sértgette, mások előtt kigunyolta, kinevelte a szerelmes leányt, a ki iszonyuan szenvedett, még sem panaszkodott soha senkinek, csak türt és várt...

Mikor végre belátta, hogy a nemes küzdelem hiábavaló és *Elemér* önmagáról is, róla is megfeledkezve — valósággal rabjává szegődött a gonosz leánynak: elvesztette minden jóban való hitét, mert rájött, hogy a reális életben csaknem mindenkor a bűn diadalmaskodik az érény felett.

Itt volt a fordulópont *Eva* életében. Lelkében összeomlott a férfi eszményképe, a bálvány hitvány darabokra tört s összezsuzta a leány szívet... Malitiózussá lett, minden törekvst nevetésnégesnek talált s a pesszimizmus sötét szemüvegén keresztül nézte az emberi életnek nevezett komédiát... Mert csak az érző lény előtt „tragédia” az, a gondolkodó fő előtt csupán „komédia”. De az az út — az érzéstől a gondolkozásig... az a *Golgotha*...

Két év mulva fordult a keczka. *Blanka* férjhez ment a főhadnagyhoz, *Bánhid* pedig örülten beleszeretett *Eva* finom egyéniségébe, csak hogy akkor már sokan udvaroltak *Eva*-nak s így volt alkalma *Bánhid*-nak visszaadnia mindazt a mellőzést, megaláztatást, a mit azelőtt — míg *Blanka* riválisa volt — elszenvedett tőle... A kölesönt visszafizette kamatostul s örökre leszámolt *Bánhid* *Elemér*-rel, kit jobb szelleme hagyott el *Eva*-ban, mert attól kezdve fokról fokra súlygyt letelés s utoljára teljesen elzüllött. — — —

Azt mondja gróf *Vay Sándor* — s ebben tökéletesen igaz van — hogy annyi „meghalt lélek” semmiféle katasztrófa után nem marad, mint az emberi legnagyobb, a világot összetartó érzés: a szerelem hajótörése után...

Azért:

„Óh szeress, a meddig szeretni lehet!
Óh szeress, a meddig szeretni bírsz!
Az idő fut, az óra hamar jöhet
És te sírhalom mellett állsz és sírsz...”

Tíz éves találkozó. Szabó Lajos Losonez r. t. város jegyzője felkéri — a tíz éves találkozó összehívása érdekében — mindazon volt osztálytársait, kik vele a rimaszombati egyesület protestáns főgimnáziumában az 1897—98. évben együtt jártak és az 1898. év június havában együtt érettségiztek, hogy jelenlegi tartózkodási helyük pontos címét vele sürgősen közölni sziveskedjenek.

Pályázati hirdetés. A helybeli kir. törvényszék elnöke pályázati hirdetményt tesz közzé a nagyrőzei járásbírósnál rendszeresített írnoki állás betöltésére. A pályázati kérvények a törvényszék elnökéhez folyó hó 25. től számított négy hét alatt adandók be. Közhatalosi orvos bizonyítványa és a telekkönyvi vizsga letételéről szóló igazolvány mellékelendő.

Köszönetnyilvánítás. Az első hazai evang. konfirmándusok otthonára folytatott adakoztak: Madarász Pál 2 kor., Gaál Emil 1 kor., Boczko Dániel 1 kor., Loysch Ödön 2 kor. Mely jóságos adományokért megbízói nevében hálás köszönetet mond Szombath György gyűjtő.

Hivatalos órák megváltozása. A nagyközönség tájékoztatása céljából a nagyrőzei adóhivatal közlése, hogy felsőbb rendelet folytán a hivatalos órák folyó évi május hó 1. től szeptember hó végéig reggel 7 órától délután 1 óráig lettek megállapítva, mely idő alatt 8-tól 12-ig tart a be- és kifizetés, valamint a feltek felvilágosítás adás és beadványok elfogadása.

A Tompa-tér parkirozása. A Tompa teret a tavasz nyitásával a város újra parkiroztatta, mert a régi nem elégítette ki a jó izlést. Ma elmondhatjuk, hogy ebben a formában már ez elég csinosan is néz ki, de a közlekedés és azon átjáró közönség részéről nem nagy kíméletben részesül. A frissen vett gypert a szögleteken eltapossák, mit aztán később nem lehet sem utánna ültetni, sem pedig újra rondirozni. Tanácsoljuk tehát, hogy azt a város, a mennyire lehet, zárassa el addig, míg a növényzete megerősödik az átjáró közönség elől és e célból ezélszerűnek látnánk tilalmi táblák felállítását.

Öngyilkossági kísérlet. A Széchenyi kerti vendéglőben alkalmazásban levő csinos pinézernő: Szabó Rózsa, ki csak 2—3 hónap óta van jelenlegi helyén, f. hó 21. én este öngyilkossági szándékából lysoformot ivott. A szerencsétlen leány tettét elkéséredésében követte el, mert állítólag a tulajdonosnak pénze vesztett el, s a leány azt hitte, hogy őt is gyanúsítják. A gyorsan érkezett orvosi segély a leányt megszabadította kínos fájdalmától, s beszállították a kórházba, honnan f. hó 25-én gyógyultan bocsátották ki.

Egy híres börgyár anyagi zavarai. Az országszerte messze földön ismert rozsnyói Markó féle börgyár, mely egyike volt a felvidék legvirágzóbb, nagyforgalmu gyárainak, mint értesülünk, anyagi zavarokkal küzd, s hitelezőitől két havi moratóriumot kért anyagi ügyeinek rendezésére. A fővárosi lapok híradása szerint a gyár passzívája 1 millió kétszáz ezer koronára rúg, s az anyagi zavarok által több előkelő család és pénzintézet van érdekelve. Ezek és a börgyárpar érdekében kívánatos volna, hogy az ügy megfelelő uton-módon rendeztesse. Mint most olvassuk, a cég a nyersbörpiac kedvezőtlen helyzete folytán 298,000 korona veszteséget szenvedett és ez okozta azt, hogy hitelezőitől kénytelen volt moratóriumot kérni. A hitelezők egyhangulag megadták a kért két hónapi moratóriumot, s valószínű, hogy a vállalatot részvénytársasággá alakítják át.

A poltár-kokova-ujantálvölgyi h. é. v. „A losonezvidéki h. é. vasut losonez-poltári szakaszának folytatásaként épül a poltár kokova-ujantálvölgyi helyi érdekű vasut, mely Poltár állomásból kiindulólág Sösliget és Csehberék községek, valamint Zlatná üveggyári telep érintésével 17 km. hosszban vezet Kokováig, innen a vonal még 6 km. hosszban mint személyszállításra be nem rendezett vontató vágány fog az ujtálvölgyi üveggyárig kiépülni. Az épülő vasutvonal hivatalosan nem csak Nógrád vármegye északkeleti, hanem Gömör vármegye nyugati, illetve a Rima iparban gazdag vidékét is bekapcsolja a budapest-ruttkai fővonalba. A vonal melletti üveggyárak versenyképessége kizárólag a vasutvonal létesítésétől függ. Az elmúlt év folyamán megkezdett munkálatok jelenleg is serényen haladnak előre, úgy, hogy ez idő szerint a földmunkálatok és műtárgyak nagyobb része már annyira elkészült, hogy július hó elején a vágány lefektetése is megkezdhető lesz. A vonalon, épen a nógrád-gömöri határban levő 500 m. hosszú alagut furását múlt év május hó 29. én kezdték meg olyképen, hogy a két oldalról hajtott tőrök már az évi január hó 4. én a legszebb eredménnyel találkoztak, mi által lehetővé vált, hogy a kifalazási munkálatok nagyobb erővel voltak megindíthatók és hogy az alagut a nyílt vonalrészekkel egyetemben az év őszére elkészülhessen és a közforgalomnak átadható legyen.“ L. V.

Pályázati hirdetés. A znióváraljai állami tanítóképző-intézet első osztályába — melyben 5 teljes, 8 félsegélyes, 1 fizetéses bennlakó és 16 bejáró hely töltendő be — folyamodhatnak felekezeti különbség nélkül azon ép testű, egészséges növendékek, kik a gimnázium, reáliskola és polgári iskola négy alsó osztályát, vagy legalább a felső népiskolát sikeresen elvégezték, s 14 ik életévüket már betöltötték, de 18 évnél nem idősebbek. A kérvények az intézet igazgatóságához május hó 31. ig nyújtandók be. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz a következő okmányok csatolandók: 1. Iskolai bizonyítvány. Azoknak, kik a kérvény benyújtásának idején az előirt osztályokat még nem végezték be, megengedtetik, hogy az előző osztályban nyert bizonyítványikat csatolhassák, mely esetben azonban tanodálátogatási bizonyítványok mellékelendők, s a tanév végével a szabályszerű iskolai bizonyítványok alóli igazgatóságunk azonnal bemutatandók. 2. Születési bizonyítvány arról, hogy a folyamodó a megkövetelt 14 életévet betöltötte, s a 18. életévet még nem haladta. 3. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban nem szenved, a melyek őt a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályozná. 4. Hiteles községi bizonyítvány a szülői vagyoni állapotáról, részletesen bemutatva a szülői ingatlan birtoka, üzletük, iparuk, hivataluk vagy szolgáltatuk után járó jövedelmük, esetleg a folyamodó magánvagyonára. 5. Hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, ezek életkoráról s arról, hogy közülük hány van szülői gondozás alatt s mily mértékű neveltetési költséggel terheli az még a családfenntartót. 6. Újraoltási bizonyítvány.

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában Svékus Lajos eljegyzéséről szóló hírből véletlenül tévedés csuszott be, amennyiben ő adóhivatali írnoknak volt minősítve, holott a nevezett szorgalmas fiatal ember m. kir. adótit. A tévedést ezennel készségesen helyreigazítjuk.

Kettős rablógyilkosság az országúton. Miskolcraól jelenti tudósítónk: Sajóvárkony község határában, kedden hajnalban borzalmas rablógyilkosság történt. Az eger-putnoki vasut épikézésénél dolgozó két alvállalkozó, a kiktől csak annyit tudnak, hogy az egyik olasz, a másik pedig kintiai, hajnalban gyalog ment ki az építkezéshez. Sajóvárkony határában két legény lesből rájuk támadt; az egyiket bottal leütötték, a másikat pedig agyonlőtték, a mikor szembe fordult a támadókkal. A másik vállalkozó még élt, a mikor megtalálták, de kevéssel utóbb, mielőtt kihallgathatták volna, ő is meghalt. *Algyay Vilmos* kir. alügyész és *Kalocsay Kálmán* vizsgálóbíró a gyilkosság helyén hozzáfogtak a nyomozáshoz és csakhamar el is fogták a gyilkosokat, *Antal Molnár József* és *Szunyó József* sajóvárkonyi legényeket, a kik beismerő vallomást tettek. A meggyilkoltak személyazonosságát még nem állapították meg.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (assicurazioni generali) f. év március hó 26. án tartott 76 ik közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907. évi december 31. én érvényben volt *életbiztosítási tőkeösszegek* 917 014 396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 41 095 963 korona és 58 fillér rugtak. Az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 31 422,408 korona 19 fillérrel 264 156 557 korona 24 fillérrel emelkedett.

A *tűzbiztosítási ágon*, beleértve a *betöréses és tűkörűveg biztosítást*, a díjbevétel 16 585,488,656 korona biztosítási összeg után 27 302 460 korona 49 fillér volt, miből 10 146,474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17 155,986 korona 04 fillérre rúgott, mely összegből 12 269,989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 113 331,852 korona 27 fillér.

A *szállítvány biztosítási ágon* a díjbevétel kitétt 3 921 627 korona 66 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,717,649 korona 06 fillérre rúgott.

Károkkért a társaság 1907-ben 37 472 589 korona 25 fillért és alapítása óta 899,042,935 korona és 20 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből *hazánkra* 173,248,760 korona 76 fillér esik.

A *nyereség tartalékok* közül, melyek összesen 20 292,237 korona 37 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti *nyereség tartalék*, mely 6,300 000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árfolyam ingadozására* alakított tartalék: 12 565 698 korona 89 fillér összegben, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rúgó *kétes követelések tartaléka* és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1 266,538 korona 48 fillért tesz ki.

Az *értékpapírok* értéke 4 741 807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érinthette, mert az a 17 013 704 korona 71 fillért kitevő árfolyamtartalékból nyerhetett leirást. Ez a tartalék ma még mindig 12,565,698 korona 89 fillért tesz ki.

Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztültvitt kibocsátása, melynek agio nyereségéből 11 525,000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott.

Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 292 979,592 korona 76 fillérről 323 629 347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések	60.625.971 K. 77 f.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	26.668.849 K. 08 f.
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	4 017.801 K. 92 f.
4. Értékpapírok	209 404 916 K 74 f.
5. Tárca váltók	842 350 K. 85 f.
6. A részvényesek biztosított adósszelei	8 820.000 K. — f.
7. Készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	13.249.457 K. 21 f.
	összesen 323.629 347 K. 57 f.

Ezen értékekből 65,5 millió korona magyar értékekre esik.

Nyílt-tér.*

Tekintetes Bartsch Gusztáv urnak

Erdősfalva.

— A gömör-szepesi vasut ügyében. —

A „Gömör-Kishont” és a „Rozsnyói Híradó” folyó évi április 19-iki számában megjelent „Válasz”-ának elolvasásakor úgy éreztem magam, mint egy kis égerke érezheti magát, mikor oroszlan támad rá. Mert oly súlyos és minden tárgylagosságot nélkülöző vádakat szór rám, hogy valósággal — agyonnyomott azok előtt, a kik kik füzetkémet vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon felületesen elvásták.

Eng-dje meg hát, hogy boncolás alá vegyem főmedvényét. Mindjárt az elején azt állítja, hogy „bámulatot keltő vakmerőséggel konfiskálók érveket a dobsina—poprádi vasutvonal javára.” Ugyan kérem, melyek azok? Azt hiszem, hogy azon általános érvelekre célozhat csak, melyek egyáltalában szükségessé teszik a gömör-szepesi összeköttetést. Ez csak nem konfiskálás? Sőt, a füzete 18-ik lapján ez áll: „Megengedem, hogy általánosabban jellegű érvelesem egyike-másika épügy vonatkozatható az igló-betlér-rozsnyói összeköttetésére is, de ezeket speciálisabb adataim bőven ellensúlyozzák.” Tehát nem konfiskálás.

Azt írja továbbá, hogy a miniszter puritán jellemet apostrofálom. A miniszter puritán jellege és elismert nagysága előtt épügy megbajolok, mint Bartsch ur s ép azért csak közvetve érintetem személyét, midőn azt mondtam: „De hát Igló, dacára ennek, e mellett kardozkodik, mert miniszter képviselője van.” Más helyen: „Vagy adjanak Iglónak kielégítőképen pl. törvényszéket, mert illő, hogy a miniszter-képviselő tegyen valamit a választó-kerületéért.” Ezzel csak nem nyultam hozzá a miniszter puritán jelleméhez? S nem is állítottam, hogy Igló törvényszéket kér, vagy kap. S hogy az a választókerület, melynek miniszter a képviselője, mindig többet

E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

remél s rendszeren kap is, ez oly természetes dolog, melyen fennakadni senki sem fog. Az ilyen dolog nem a személynek szó, hanem annak a hatalomnak, melyet véletlenül most Günther Antal dr. képvisel.

Az pedig sehohsem található, hogy én a Mlv. magas állásu műszaki tisztviselőt azzal gyanúsítanom, hogy „Igló kedvéért kanyarítottak egyet a való tényállásról.”

Egy helyen ugyanis ezeket mondom: „Sugalmazza (t. i. Igló) a hivatalos véleményét s ez jóhiszeműleg máris neki fogja pártját.” Hát kérem, hol van itt a gyanúsítás? Sőt a „jóhiszeműleg” szó határozottan elhárít minden gyanút a Bartsch ur részéről megvédelmezett magas állásu tisztviselőkről, a kik az egész dolgot bizonyára nem a Bartsch ur haragos szemüvegén nézték. Mert ha igen, úgy megtalálják az utat az esetlegesen képzelt gyanúsítás törvényes megtorlására s nem fordulnak Bartsch urhoz védelemért.

Itt legfeljebb az iglóiak érezhetik magukat sértve. Mert az a műszaki tisztviselő, a ki tán egyszer végig járt a tervezett utvonalon, nem látat mindent, s az esetleg neki bementő adatokért nem is lehet ilyenformán felelős. (Mert hogy pl. Korompát a jövedelmezőség megállapításánál szintén bevették az adatok közé, az csak valószínű, sőt bizonyos, hogy Igló részéről történt. Pedig hol van Korompa ettől az érdekeltségtől?) A tisztviselő pedig, ha kiküldik, elmegy, meg is néz esetleg mindent, s talán nem lát mindent s azután . . . otthon számol és referál.

„Hogy a dobsinai érdekeltség füt-fát megmozgatott”, az talán csak nem hiba? Hisz ez létező! S hogy én mi mindent akarok „hangzatos frázisokkal a magam ügyének (?) megnyerni”, attól ne fájjon senkinek a feje.

„Névtelen hősnék” nevez engem Bartsch ur. — Erre is megfelelek. Nálunk ugyanis úgy áll a dolog, hogy nekem azt nézik, hogy mit ír, vagy mond valaki, hanem hogy ki mondja vagy írja. Így az ügy érdekében elhallgattam a nevemet s elhallgatom továbbra is. De felhatalmaztam a füzete kiadóját, hogy kitétem megmondhassa annak, a ki eziránt érdeklődik és hozzáfódul, sőt teljesen díjtalanul bárkinek küldhet egy füzetkét, míg a készlet tart.

A többi nagyon erős, lezékeltető kifejezésre, melytől csak úgy hemzseg a Bartsch ur „Válasz”-a, nehogy az ő hibájába essem, nem szólok semmit.

A mit megírtam, az kifejezője az elő közvéleménynek Eger-től fel egészen Orfőig. Nem mondom, hogy ennek a közvéleménynek más valaki nem adhatott volna jobb és szebb kifejezést. Ha azonban ennek a közvéleménynek kifejezésekor en a magam egyénisége bélyegét is rányomtam, azért magam vagyok felelős s így ennek bármilyen következményét is magam viselem.

A fő az, hogy ne haragudjunk! Mert tudvalevő, hogy a ki haragszik, annak nincs igaza!

A mennyiben pedig úgy látom, hogy Bartsch ur haragszik, ajánlok valamit. Beszéljünk nyugodtan. Válasszunk az ország minden részéből előtűnk teljesen ismeretlen és indifferens hét nevesebb személyt: nemzetgazdát, nagyiparost, kereskedőt, szaktisztviselőt, ügyvédet és így tovább; járjuk velük végig mindkét utvonalt, hozunk fel mindkét részről minden adatot s bocsássuk az egész ügyet szavazás alá, s ha e hét ember közül legalább öt nem nekem ad igazat, úgy kész vagyok elmenni Bartsch urhoz . . . *Canossa-ra!*

A lóhátról való beszélés korszaka mulófélben van a véleménynyilvánítás mindenkinél szabadságában áll, még a legkisebb embernek is, így hát jó magamnak is. De a „Válasz”-a végén hangzatosított józsis és igazság elbiralását bizzuk pártatlanabb emberekre.

Teljes tisztelettel

Rozsnyón, 1908. évi április hó 21-én.

Sz. K.

Tavaszi értesítés!

RÓZSAFÁK!

DISZNÖVÉNYEK!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni mindenféle virágpalántáim, valamint a zöldségfélékre; úgy korai, mint késői fajok már a legjobb minőségben kaphatók. — Különösen ajánlom: **remek faj-rózsáimat, dáliaik** és különös **faj-szekfüimet**, mind gyönyörű fajok; alkalmi **osokrok, koszoruk** a legszebb kivitelben, jutányos árak mellett. — Virágtenyésztés szintén a legszebb és legnemesebb fajokból! — Vidéki rendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek!

Szives pártfogást kér

CSINTALAN JÁNOS,

városi mű- és keresk. kertész, Rimaszombat.

Hirdetmény.

Nagyrőze r. t. városban a Takarékpénztár tulajdonát képező, piac-téren fekvő emeletes házban, fűszerkereskedésre különösen alkalmas

bolthelyiség berendezéssel,

lakás és mellékhelyiségekkel 1908. május hó 1 től kezdve több évre hasznóberbe kiadó. Bővebb felvilágosítás a Takarékpénztár hivatalos helyiségében nyerhető.

2—2

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

199. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a budapesti kir. törvényszék 1908. évi 6959. számú végzése következtében **dr. Szántó Lajos** ügyvéd által képviselt **Mezőgazdasági Áruhitelbank** javára **Schubert Danó** ellen 215 korona 87 fillér s jár. erejéig 1908. évi február hó 21-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tűzifa nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósg 1908. évi V. 144. számú végzése folytán 215 kor. 87 fill. tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember hó 26-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 69 korona 98 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig a helyszínén, a Zabzói határban leendő eszközésére 1908. évi április hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1908. évi ápril 19-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetés.

1624. tsz. — A Rimaszombati r. t. városnál elhalálozás folytán megüresedett **adóvégrehajtói**, s az esetleg előléptetés folytán megüresedő adóhivatali irnoki állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy képesítésükre, eddigi alkalmaztatásukra s a katonai kötelezettség elégtetésére vonatkozó okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hivatalomhoz a **f. év május hó 4-éig** nyújtsák be.

Az adóvégrehajtói és adóhivatali irnoki állás 1000—1000 korona fizetés és 300—300 korona lakpénzilletményvel van javadalmazva.

Rimaszombat, 1907. április 18. án.

1-2 **Dr. Gyürky Pál**, polgármester h.

Arverési hirdetés.

A rimaszombati takarékpénztárnál az ez évi április 15-ig nem rendezett zálogtárgyakra az árverés **május hó 6-án délután 2 órakor** fog megtartatni, melyre a venni szándékozók ezennel meghívotnak.

Meghosszabbítások május hó 3-áig fogadtatnak el, azontul csak kiváltással rendezhetők az előlegek.

Rimaszombat, 1908. április hó 18. án.

1-2 **Rimaszombati Takarékpénztár.**

Vendégfogadó és korcsma bérlet

A Coburg-hercegi uradalom tulajdonát képező Murányalja község piacán fekvő

vendégfogadó és korcsma

a hozzátartozó mellékkeliségekkel **1908. évi október hó 1-től** három, esetleg hat évre bérbeadó. Írásbeli ajánlatok **1908. évi május hó 15-ig** alulírt erdőigazgatóságához nyújtandók be, hol a hivatalos órák alatt a részletes bérbeadási feltételek is megtekinthetők.

Kelt Jolsván, 1908. április hó 6-án.

FÜLÖP SZÁSZ COBURG-GOTHAI HERCZEG
Ő FENSÉGE

3-3. erdő-igazgatósága Jolsván.

Eladó ház.

A **Ferenczy-utczában**, a gimnáziummal szemben egy 5 szobából és mellékkeliségekből álló, minden kényelemmel ellátott (fürdő-szoba, vízvezeték, villany stb.) teljesen új, 10 évi adómentességgel bíró ur-lak, nagyobb vállalkozás miatt, szabad kézből eladó. — Értekezni lehet: **Gömöri Ede** tulajdonosnál.

Kitünő fajborok

Mintegy 160 hect. fehér és 60 hect. schiller kitünő asztali bor — a legjobb minőségű fajszőlőkből szüretelve — 50—52 és 56 koronájával számítva hectoliterjét — a vasuti állomásra szállítva — eladó.

Venni szándékozók forduljanak megkereséseikkel **Mlinerits Iván** szőlőtulajdonos és bortermelőhöz **Szabadka**, Bácsbodrogyvármegye.

Hirdetés.

245. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíróóság 1907. évi Sp. és 1606. Sp. VI. 2190 számú végzése következtében **dr. Halom Dossó** ügyvéd által képviselt **Alper Simon** és **tarsa** javára **Schubert Danó** ellen 566 kor. s jár. erejéig 1907. évi szeptember hó 7-én fogatott biztositási végrehajtás útján lefoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 darab ökor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróóság 1908. évi V. 208 sz. végzése folytán 296 korona hátr. tőkekövetelés, ennek 1908. évi január hó 8-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 11 korona 35 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig **Zabzó-pusztán** leendő eszközülésére **1908. évi május hó 1-ő napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Rimaszombat, 1908. évi április hó 19-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., Dorottya-u' cza 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a *Triesti Általános Biztosító Társaság*

a **legnagyobb, leggazdagabb és legrégebbi biztosító intézetünk**

mérlegének főbb számadatait. **Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czéltől hosszú fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.**

Az intézet elfogad: **élet-, tűz-, szállítvány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat.** Közvetít továbbá: **jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.**, valamint **baleset elleni biztosításokat az „Elő o. általános baleset elleni biztosító társaság“ számára.**

A rimaszombati főügynökség:

Kohn Albert és Láng Vilmos.

Vendéglő-üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Rimaszombatban **Rákóczi-utca (Jánosi-utca) 8 sz. alatti**

Csordás-féle vendéglő-üzlet

vezetését átvetem, mely alkalomból megemlíteni bátorkodom, hogy a mélyen tisztelt közönség részére azt barátságos, kényelmes otthonná alakítottam át.

Főgondomat fogja képezni, hogy a nagyérdemű közönség nagybecsű bizalmát és pártfogását kifogástalan **ételek**, (magyar konyha), **tiszta jó italok**, **mérsékelt árak** legpontosabb kiszolgáltatásom által teljes mértékben kiérdemelhessem.

Rimaszombat, 1908. április 25. én.

Kiváló tisztelettel:

ANTAL ISTVÁN.

1-3

Eladó ház.

A **Kossuth utca 41. számú ház** szép udvarral és rendezett kerttel eladó — Venni szándékozók értekezhetnek **Andrási László** fényképésznel.

STUBNYAFÜRDŐ

Hat természetes kénas hévforrás (38—48°C)

Kőszvény **Thermál-tükrőfürdők**
Rheuma **kádfürdők**
Ischias **44 hold**
Bőr- betegségek **park, közelben** **M. ssage**
Női bajok **nagy fényűződők** **Hidegvizkurák**
Ivókura
Posta és sürgönyhivatal, vasuti állomás.
Gyógyszertár. **4 fürdőorvos.**
Képes prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság.
1-11.

PICK JAKAB

butorárúháza. — Rimaszombat, Erzsébet-tér (Heksch, Bertalan fűszerkereskedése mellett).

Tisztelettel értesítem úgy a helybeli, mint a vidéki tisztelt butorvásárló közönséget, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

butorüzletet

nyitottam. — Törekvésem oda irányul, hogy a butoripar terén szerzett tapasztalataimmal a legkényesebb igényeket is kielégíthessem. — Elvállalok **szálloda, kávéház, klub, fürdő, háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba különlegességek**, valamint **teljes menyasszonyi butorárú berendezéseket** a lehető legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. — Nagy választék vas- és hajlított butorokban, nemkülönben **képek, tükrök és pipere** butorokban. — Meghívásra készsággal megelenelek és költségvetéssel szívesen szolgállok. Kárpitos műhelyemben elvállalok minden e szakba vágó munkálatokat. 1-10

Kiváló tisztelettel **PICK JAKAB**

Hirdetés.

A „Miskolczi Hitelintézet“ áru- és terményraktáraiban az ez idei

XVI. évi gyapjувásár

beraktározással egybekötve 1908. évi június hó 17-ik napján tartatik. — Részletes felvilágosítással szívesen szolgál:

a „Miskolczi Hitelintézet“ részvénytársaság igazgatósága.

Utánnymot nem díjaztatik.

1-3

350 darab tölgyszálfa

eladó a feledi állomás mellett. Értekezhetui lehet **Rakottay Lajos** könyvkötőnél **Rimaszombatban.** 3-3

Hirdetés.

A nagyrocezi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nagyrocezi Népbank** végrehajtónak **dr. Hozácy Ferencz** nagyrocezi ügyvéd, kirendelt ügygondnok által ügygondnokolt s Amerikában ismeretlen helyen tartózkodó **Korpás János** murányhosszuréti volt lakos végrehajtást szenvedő elleni 180 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrocezi kir. járásbíróóság) területén levő Murányhosszurét község határában fekvő a Korpás János végrehajtást szenvedő Rohárik Mátyás és a felesége Lúvesák Zsuzsanna mint társtulajdonosok tulajdonát képező a murányhosszuréti 2 ik sztjvkben foglalt A I. 1 sor 89/b. hrsz. számú rét (Visnépole) 12 k.-ban, a 2 sor 90. hrsz. belsőlegén épült 126 nép-or-zámu házra és kertre 320 k.-ban, 3 sor 244. hrsz. rét (Káposztás) 22 k.-ban, 5. sor 491. hrsz. szántóra (Hrbok) 32 k.-ban, 6 sor 590/b hrsz. szántóra (Hrubanka) 11 k.-ban, a 7. sor 898 hrsz. szántóra (Obrezáre) 17 k.-ban, a 8 sor 1089. hrsz. rét (Visná kúta) 21 k.-ban, 9 sor 1213 hrsz. szántóra (Visná Pole) 20 k.-ban, a 10. sor 1313 hrsz. szántóra (Brezinko) 40 k.-ban, 11 sor 1462. hrsz. szántóra (Hrabina) 32 k.-ban, a 12. sor 1638 hrsz. rét (Visné Djelne) 18 k.-ban, a 13 sor 1921. hrsz. rét (Zubov.) 25 k.-ban a 14 sor 2025. hrsz. rét (Potoski) 24 k.-ban a murányhosszuréti 182 sztjvkben foglalt közös urbéri legelőből a B. 5. sorszám alatt Korpás János végrehajtást szenvedő nevére álló részre 30 k.-ban és a murányhosszuréti 308 sztjvkben foglalt közös urbéri erdőből a B 5 alatti Korpás János végrehajtást szenvedő nevére jegyzett illetőségére az árverést 60 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi május hó 6-ik napjának** délelőtti 10 órakor Murányhosszurét községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 1 k. 20 f., 32 k., 2 k 20 f., 3 k 20 f., 1 k. 10 f., 1 k 70 f., 2 k 10 f., 2 k, 4 k., 3 k. 20 f., 1 k. 80 f., 2 k 50 f., 2 k 40 f., 3 k. és 6 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Nagyrocezen, 1908. márczius 27-én.

A nagyrocezi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Garda, kir. aljárásbíró.

Kiadó lakás.

Egy kisebb, **három szobás lakás** (Sziujártó u. 8 ik szám alatt) a hozzá tartozó konyha, kamara, veteményes kertecske és más mellékkeliségekkel együtt folyó évi **május 1-től** bérbe kiadó. Esetleg örök áron eladó. — Értekezni lehet: **Rozinay Györgyné** tulajdonossal, Losonczy utca 48. sz. a.